

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

РЕПКО І.П., ОДАРЧЕНКО В.І., ЗАДОРЖНЯ Я.І. Гуманізація освітнього процесу в умовах воєнного стану: нормативний аспект	159
РЕШКО В.Й., ГОРВАТ М.В. Особливості розвитку творчого мислення учнів початкової школи	161
РОЗМАН І.І., ВОНЧАК Я. В. Інформаційно-комунікаційні технології: чинник підвищення якості освіти	164
РОЗМАН І.І., ГАРАГОНІЧ І.В. Адаптація молодого педагога до роботи в школі: методичні засади	166
РОЗМАН І.І., МАРИНА І.І. Інноваційні підходи до підготовки педагогів у контексті реформування системи вищої освіти	168
РОЗМАН І.І., ЧОПЕЙ М.І. Підготовка вчителів початкових класів до використання ігрових технологій	169
РУСИН А. Theoretical basis of teaching lexical material of senior school learners at the english language lessons	171
РЯБЕЦЬ Д.В. Педагог як фасилітатор інноваційного освітнього процесу	173
СИМОНЯН В. В. Етапи розвитку етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу	175
СІДОР Ю.І., ТОВКАНЕЦЬ Г.В., КОСТИНСЬКА О.В. Принципи національно-патріотичного виховання дітей в українській початковій школі	177
СОФЛКАНИЧ І. М., ПИНЗЕНИК О. М. Аналіз моделі оновлення розвивального середовища ЗДО	179
СОЧКА О. М., ПИНЗЕНИК О. М. Компоненти інноваційної компетентності керівника закладу освіти	181
СУХАРЮК О.І., КОБАЛЬ В.І. Історичні особливості розвитку закладів позашкільної освіти Закарпаття кінця ХІХ – початку ХХ ст.	183
ТЕЛИЧКО В. Ю. Можливості технології «Квест» під час вивчення студентами іноземних мов	185
ТОВТИН А.І., ЛІБА О.М. Технологія «Створення ситуації успіху»: теоретичний аналіз	187
ТОМПА-БАЧКОВ Є. Т., ЛАЛАК Н. В. Професійна мобільність учителя: сутність дефініції	189
ТРИФАНОВА Д. А., БРИЖАК Н. Ю. Формування культури спілкування молодших школярів в освітньому процесі	191
ТЯГУР В.М. Переваги інтегрованого курсу «Дизайн і технології» для розвитку технологічної освіти у початковій школі	193
ФЕЛЬЦАН І.М., СУЧКОВА О.А. Комбінована наочність як ефективний засіб формування лексичної компетентності учнів старшої школи	195
ФЕНЦИК О. М. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до комунікативно-мовленнєвого учнів	197
ФЕНЦИК О. М., РЕПЯНЧИН О.Л. Педагогічні засади формування читацької грамотності молодших школярів	200
ФЕНЦИК О.М., СТЕПАНЮК Б.Ю. Мовленнєвий розвиток здобувачів початкової освіти на уроках української мови: зміст та основні його напрями	202
ФЕНЦИК О. М., ШУХ М.А. Формування творчих здібностей молодших школярів на уроках мовно-літературної освітньої галузі	204
ФІЗЕР В.С. Формування педагогічного артистизму майбутнього вчителя музичного мистецтва	206
ФІЗЕШ О.Й. Діяльність закладів професійної освіти в Закарпатті (50-80 рр. ХХ століття)	208
ХОМА О. М. Інноваційні тенденції у методиці викладання мовно-літературної освітньої галузі	210

На етапі демонстрації на екрані з'являються лексичні одиниці і відповідні їм малюнки. Разом із графічним зображенням слів учні мають можливість прослухати лексичні одиниці, тобто спостерігається формування звукового образу слова. Використання навчального кіно сприяє повторенню лексики, імітує мовленнєву ситуацію, розширює знання про контекстуальність перекладу слів та виразів.

Беручи до уваги вищезазначене, можна відмітити актуальність використання методів комбінованої наочності на уроках іноземної мови. Завдяки використанню різних видів наочності – від предметів, схем до відеофрагментів та комп'ютерних програм, вчитель демонструє явища об'єктивної дійсності, розвиває творчу уяву, стимулює та підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови.

Література

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Безрукова А. Р. Наочність як ефективний засіб у навчанні іноземної мови у початковій школі. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/ukr-turkmen_visnuk/2017_1/4.pdf
3. Пенфільд В., Робертс Л. Мова і мозкові механізми. Л.: Медицина, 1984. 265 с.
4. Шкваріна Т.М. Заняття з англійської мови у дошкільному навчальному закладі: (теорія і практика) : навч. посіб. для вчителів англ. мови та студ. вищ. пед. навч. закладів. Умань. 2003. С. 248.
5. Лобода О.В. Методика навчання англійської мови дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 100 с.

УДК [378.01/.09:373.3.011.3-051]:81:316.77:37.011.3-052

ФЕНЦІК О. М.

Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО КОМУНІКАТИВНО- МОВЛЕННЄВОГО УЧНІВ

Підвищення якості освіти є провідною метою освітньої реформи України, відповідно до Концепції Нової української школи. Одним із чинників забезпечення якості початкової ланки загальної середньої освіти є професійна підготовка вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти. Цілком зрозуміло, що вчитель початкових класів повинен бути готовим також до розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь молодших школярів під час вивчення різних предметів, оскільки «вміння читати і розуміти прочитане, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, здатність логічно обґрунтовувати позицію» [1] відповідно до Концепції Нової української школи, визначено як наскрізні. Проте цілеспрямований розвиток комунікативно-мовленнєвих умінь здійснюється на уроках української мови, результатом якого є сформована комунікативна компетентність молодшого школяра.

Комунікативні та мовленнєві аспекти у професійній підготовці майбутнього вчителя початкової школи висвітлено у наукових дослідженнях

Л. Бірюк, Г. Бондаренко, Т. Грітченко, Н. Кипиченко, І. Когут, В. Підгурської, Ю. Шалівської та ін.

На підставі аналізу та узагальнення наукових праць [2-4], поняття «підготовка майбутніх вчителів до розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь» окреслюємо як керований цілеспрямований процес, спрямований на засвоєння психолого-педагогічних, лінгвістичних і методичних знань, формування умінь і навичок, набуття початкового досвіду через взаємозв'язані складові навчально-пізнавальної, науково-дослідної, самостійної й практичної підготовки, результатом якого є сформована готовність майбутнього вчителя до розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь учнів початкових класів. При цьому «готовність майбутнього вчителя початкових класів до розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь учнів» розуміємо як цілісну інтегровану якість особистості, що характеризується умотивованістю до удосконалення власної професійно-комунікативної підготовки та комунікативно-мовленнєвого розвитку учнів, наявністю сукупності психолого-педагогічних і методичних знань, умінь та навичок, індивідуального початкового досвіду щодо здійснення процесу комунікативно-мовленнєвого розвитку молодшого школяра як під час навчання різних освітніх галузей, так і цілеспрямовано на уроках української мови/читання та здатністю до саморефлексії та саморозвитку. Означене поняття у своїй структурі містить мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний компоненти, при цьому тільки стійке їх поєднання та високий рівень їх реалізації відображає внутрішні ознаки сформованої готовності майбутніх педагогів до розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь учнів.

Вважаємо, що сучасний процес підготовки майбутнього вчителя початкових класів необхідно адаптувати відповідно до вимог Професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» [11]. В означеному державному документі, серед основних професійних компетентностей педагогів, виділяють мовно-комунікативну й предметно-методичну. Очевидно, що сформувати готовність майбутніх учителів до розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь молодших школярів можливо лише у взаємозв'язку мовно-комунікативної та предметно-методичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Цілком зрозуміло, що компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує комунікативно-мовленнєвий розвиток молодших школярів, проте цілеспрямовано це здійснюється у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі. У контексті нашого дослідження йдеться про методичну компетентність галузі мовно-літературної освіти (українська мова). На наш погляд, професійно-методична підготовка майбутнього вчителя до розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь учнів у ЗВО повинна здійснюватися через включення студентів у дослідницьку діяльність: від аналізу змісту типових освітніх програм, навчально-методичних комплектів до них (мовно-літературна галузь (українська мова) щодо вимог та можливостей комунікативно-мовленнєвого розвитку учнів → до аналізу авторських концепцій в організації уроків української мови, читання(1-2 класи), літературного читання (3-4 класи);

від встановлення особливостей комунікативно-мовленнєвого розвитку молодших школярів → через розуміння психолінгвістичної специфіки розвитку мовлення дитини, методики формування та розвитку різних видів мовленнєвої діяльності, усвідомлення напрямів та способів розвитку зв'язного мовлення, відповідно до індивідуальних і вікових особливостей дитини, розуміння методики проведення сучасного уроку української мови/читання на основі інтеграції та особистісно-орієнтованого, компетентнісного та комунікативно-діяльнісного підходів → до проєктування технологічної моделі уроку української мови/читання, реалізація її на практиці з обов'язковою оцінкою та аналізом результатів. При цьому професійна підготовка на заняттях з методики навчання мовно-літературної освітньої галузі повинна відбуватись через дискусії, ділові ігри, розв'язування методичних задач, методичне проєктування, обговорення науково-методичних проєктів, виконання дослідницьких завдань, моделювання професійно спрямованих ситуацій процесу комунікативно-мовленнєвого розвитку, мікрореконструкції, які допомагають відтворювати фахові ситуації, «занурювати» в активне спілкування та майбутню професійну діяльність.

Таким чином, ефективність професійно-методичної підготовки підвищується завдяки чітко побудованій цілеспрямованій системі формування різних компонентів готовності майбутніх учителів початкових класів до комунікативно-мовленнєвого розвитку молодших школярів. З огляду на це, необхідно створити таке освітнє середовище професійно-методичної підготовки, яке б було спрямоване також і на формування системи ціннісних орієнтацій, професійно-особистісної мотивації здобувачів, на активне залучення майбутніх педагогів до професійно-методичної діяльності з метою накопичення власного досвіду та формування в них здатності до саморефлексії та саморозвитку.

Література

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934> (дата звернення: 15.04.2022)
2. Нестеренко Т. С. Професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки.* - 2018. - Вип. 167. - С. 69-74.
3. Павлик О., Білоконна Н., Лисевич О. Професійна підготовка фахівця початкової освіти у нових реаліях. *Український педагогічний журнал.* 2020. № 4 С. 83-91.
4. Фенцик О. М. Тенденції методичної підготовки майбутніх учителів початкової школи: мовно-літературна освітня галузь. *Освітні обрії : науково-педагогічний журнал.* Івано-Франківськ. 2020. №1(50). С.185-189.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>